

VERHALEN VAN DE Centrale

De Centrale is nog steeds een van de iconen van Leeuwarden maar speelt in haar oorspronkelijke vorm een belangrijke plek in de herinnering van vele Leeuwarders. Wij spraken hierover met Bennie Bakker, die van 1961 tot 1995 op de Centrale in Leeuwarden werkte.

Beveiligingskasten hoogspanning maken, mooi werk!

Bennie Bakker (1940) is een man die altijd met zijn handen heeft gewerkt. Van 1961 tot 1995 deed hij dat als instrumentenmaker bij de afdeling Beveiliging Hoogspanningsapparatuur van het Provinciale Elektriciteitsbedrijf (PEB) in Leeuwarden. Na 34 jaar kwam daar een grote fusie en ging hij als 55-jarige eruit. "Mooie tijd geweest hoor, op de Emmakade en later in de houten keet van de Centrale. 'T is 25 jaar geleden, wat weet ik er nog van?"

Wat hij in ieder geval nog weet, is dat het een machtig mooie tijd was. Met een team van zo'n zes man werkte hij in de houten keten op de Centrale. "Ja, dat was echt jongens onder elkaar. Wat dat betreft kan ik daar maar beter niet te diep op ingaan, haha! Dat ging vaak mal!" Met zo'n zes collega's werkte Bakker samen. Eén van hen spreekt hij nog wel eens, Jan de Boer uit Tytsjerk. "In de tijd dat we samenwerkten, zagen we elkaar eigenlijk alleen op de Centrale, verder niet. Ja, we hadden natuurlijk wel eens een personeelsuitje en dat waren altijd mooie reisjes. We hebben 37 jaar samengewerkt. Nu bellen we nog wel eens met elkaar en dan hebben we het vooral over hoe 't met de kinderen gaat. Jan was een goeie collega van me, het is fijn om hem af en toe nog even te spreken." ➤

”

Ik begon op de Emmakade als instrumentmaker, pas later ben ik naar het centrale-terrein gegaan. Daar stonden drie houten keten waarin wij ons werk deden aan draibanken.

Het voormalig PEB kantoor.

Bakker: "Ik begon op de Emmakade als instrumentmaker, pas later ben ik naar het centrale-terrein gegaan. Daar stonden drie houten keten waarin wij ons werk deden aan draibanken."

Instrumentmakerij

Die houten keten stonden op de plek waar nu de winkel van de Kwantum zit. Ze boden ruimte voor montagewerk. Er was ook een keet speciaal voor de meterafdeling: daar werden kilowatt-uurmeters geijkt. Ook op die afdeling heeft Bakker nog zo'n acht jaar gewerkt. "Wij controleerden de relais. Dat zijn elektrische schakelaars die een of meerdere schakelcontacten kan openen of sluiten. We checkten of ze goed waren en als ze het niet naar behoren deden, dan repareerden en ijkten we ze opnieuw." Bakker, die oorspronkelijk op de ambachtsschool als instrumentmaker was opgeleid, had samen met zijn collega's wel wat extra cursussen Elektronica te volgen, want het werken met elektriciteit was natuurlijk allemaal best nieuw. Elke ochtend als hij naar z'n werk ging, zwaaide hij even naar de portiersloge. Het was een groot terrein waar veel waardevols stond, dus die portier moest ervoor zorgen dat de zaak veilig was. "Bij zulk werk kun je geen vreemde mensen gebruiken."

Beveiligingskasten

Later ging hij over naar het montagewerk van elektrische beveiligingskasten en het beveiligen van transformatorstations. Deze apparaten zorgen ervoor dat wisselstroom wordt omgezet, van hoge naar lage, of van lage naar hoge spanning. In de houten keten werd alles door de mannen gemonteerd. Als zo'n kastje de provincie in ging, dan werd op de plek waar het kwam te staan nog dubbel gecheckt of hij het echt goed deed. "Wij kregen de tekening van bepaalde stations of kasten en wij maakten dat. Mooi werk hoor." ➤

Bennie Bakker (1940)

Dude ambachten

Bakker werd in Leeuwarden geboren aan het begin van de Tweede Wereldoorlog, in de zomer van 1940. Als jongeling ging hij in Leeuwarden naar de ambachtsschool die hij uiteindelijk verliet als fijnbankwerker, stempel- en gereedschapsmaker. In de tijd dat Bakker bij PEB kwam te werken, zat de vraag naar elektriciteit in een stijgende lijn. Er werd flink gebouwd om aan die vraag in Friesland te kunnen voldoen.

Op de Centrale kwam begin jaren '60 een ketel- en turbogenerator. Deze installatie was speciaal voor piekbelasting. De oudste centrale moest plaatsmaken voor de nieuwere, maar de machinekamer die van 1922 tot 1927 had dienst gedaan, bleef bestaan. Dat werd een opslag- en kantoorruimte. ▼

Veranderingen

Maar dat werk veranderde wel in de loop der jaren. Zat er in die beveiligingskasten eerst nog heel veel mechaniek en bedrading, werd dat in de jaren '90 steeds meer elektronisch. Tegen de tijd dat Bakker door een grote reorganisatie vertrok, waren de metalen draibanken waarop hij altijd zijn werk had gedaan al niet meer in gebruik. Eén van de drie kreeg hij mee naar huis. Jarenlang werkte hij daar nog op. "Ik deed vaak klusjes voor mensen. Als er iets kapot is, dan kan ik het wel weer maken. Een huishoudelijk apparaat, een klok, noem 't maar op. Ik heb er dik spijt van dat ik 'm vorig jaar heb verkocht. Ik deed er niet zoveel meer mee, dus ik dacht dat 'ie maar de deur uit moest. Zonde! Het was zo'n mooie herinnering aan een mooie tijd!" ■

Houten keten waar dhr. Bakker zijn montagewerk deed.

De keet speciaal voor de meterafdeling, hier werden kilowatt-uurs meters geijkt.

Het voormalig PEB kantoor na verbouwing.

HEB JIJ OOK
VERHALEN VAN
DE CENTRALE?

VERHALEN@
WINKELPARKDECENTRALE.NL